

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

SDE+ Tender Wind op Zee

Geert Harm Boerhave
Zwolle

>> *Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen*

Wat gaan we doen vanmiddag?

- Uitleg over de SDE+
- Pauze
- Uitleg over de Tender Wind op Zee
- Borrel

Wat gaan we niet doen vanmiddag?

- Directe beantwoording van vragen
- Vragen worden genoteerd
- Antwoorden worden komende weken gepubliceerd op offshorewind.rvo.nl

Uitleg over de SDE+

- Besluit SDE+
- Algemene Uitvoeringsregeling SDE+
- Regeling Windenergie op Zee 2015

For the winner of a tender (Winnaar van een tender)
Bill or draft (Concept wet- of regelgeving)
Not yet available (Nog niet beschikbaar)
Final, into force (Finaal)

Winner of a tender
(Winnaar van een tender)

Under public law (Publiekrechtelijk)
Government <-> Winner of a tender (Overheid <-> Winnaar van een tender)

Under private law (Privaatrechtelijk)
TSO TenneT <-> Winner of a tender (TenneT <-> Winnaar van een tender)

Decision
(Besluit)

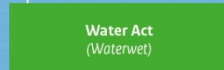
Ministerial Order
(Ministeriële Regeling (MR))

Governmental Decree
(Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB))

Act
(Wet)

Wijzigingsdata SDE+ in 2015

Op 6 februari 2015 zijn de volgende stukken gepubliceerd:

- Wijziging van Besluit SDE+
- Wijziging van Algemene uitvoeringsregeling SDE+
- (Nieuwe Aanwijzingsregeling SDE+ categorieën 2015)

Op 3 juli 2015 is gepubliceerd:

- Regeling windenergie op zee 2015 incl. enkele wijzigingen van de Algemene uitvoeringsregeling SDE+

Disclaimer

Deze presentatie legt de nadruk op de wijzigingen in de SDE+ en geeft geen volledig beeld van alle relevante regelgeving

Belangrijke wijzigingen in SDE+

1. Startdatum subsidie

- 1^e van de maand (gelijk gebleven)
- maximaal 3 keer wijzigen (gelijk gebleven)
- maximaal 5 verschillende startdata per deelproject, wel minimaal 2 maanden verschil
- Startdatum ook achteraf aan te passen, echter **niet** na officiële ingebruikname volledig windpark

Belangrijke wijzigingen in SDE+

2. Afschaffen windfactor
3. Introductie P50
4. Introductie forward & backward banking
5. Introductie 16^e jaar, **indien** niet alle subsidiabele productie is benut

Wat is banking?

- Jaarmaximum productie: berekende netto P50 (MWh) productie
- Forward banking: productie tekort in een jaar is een tegoed voor volgende jaren.
Bij een productie meer dan beschikte P50 is volledige productie subsidiabel mits voldoende in de forward banking pot zit.
- Backward banking: productie overschot meenemen naar volgende jaren.
Bij een productie minder dan beschikte P50 aanvullen tot P50 uit backward reserve.
- Geen limiet aan hoeveelheid productie

Banking voorbeeld

Backward: overproductie meenemen naar volgend jaar
Forward: niet benutte subsidiabele productie

SDE+	Voorbeeld looptijd subsidie 5 jaar					
	1	2	3	4	5	6
Verwachte P50 (SDE+ beschikking)	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	
Gerealiseerde jaarproductie	1.200	850	650	1.400	800	1.200
Uitgekeerd uit jaarproductie beschikking	1.000	850	650	1.000	800	0
Uitgekeerd uit banking reserve	0	150	50	300	100	100
Totaal uitgekeerd in het jaar	1.000	1.000	700	1.300	900	100
Uitkering cumulatief	1.000	2.000	2.700	4.000	4.900	5.000

Einde jaar balans banking reserves:

Backward banking, startwaarde 0.	200	50	0	100	0	0
Forward banking, startwaarde 0.	0	0	300	0	100	0

Andere wijzigingen in SDE+

Goedkeuring Europese Richtsnoeren
staatssteun ten behoeve van
milieubescherming en energie 2014-2020
(MSK)

- Geen individuele goedkeuring meer nodig.
- “Voor beschikkingen vanaf 1-1-2016 zijn maatregelen uitgewerkt om te garanderen dat producenten geen prikkel krijgen om elektriciteit te produceren tegen negatieve prijzen”

Vragen: Negatieve prijzen

- Hoe wordt straks bepaald hoeveel er is geproduceerd tijdens uren met negatieve prijzen?
- Is dit op basis van APX day ahead spot prijzen (en dus niet onbalansprijzen, futures / forwards)?
- Is dit per windmolen, windmolenpark of generiek voor meerdere parken?
- Is dit op basis van realisatiedata aangeleverd door de meetverantwoordelijke?
- Betreft dit een jaarlijkse correctie achteraf?
- Heeft dit invloed op reeds afgegeven SDE+-beschikkingen?
- Krijgen de SDE+ tender beschikkingen hiermee te maken ?
 - > Zo ja hoe?

Vragen: Negatieve prijzen

- Komen er bepalingen in het tenderdocument?
 - > Zo niet, hoe kan een bidder hierop anticiperen?
- Wordt de correctie gedaan via de SDE+-route of via de GvO-route?
- Wat wordt de minimale tijd als drempel voor correcties?
- Worden de feitelijke uren niet vergoed, of wordt er een andere jaar gemiddelde marktprijs berekend t.b.v. de SDE+-correctie?
- Kunnen niet vergoede uren wel alsnog gebankt worden?
- Wanneer wordt dit in Nederland ingevoerd?

Antwoord op vragen negatieve prijzen

- Min EZ zal in najaarsbrief over SDE+ aan de 2e kamer informatie geven
- Duidelijkheid hierover vóór opening tender

Tipje van de sluiters:

- Ingrijpen indien negatieve prijzen langer dan 6 uur aanhouden

Tenderbedrag, correctiebedrag en basisenergieprijs

- Maximale subsidie per kWh is het verschil tussen tenderbedrag en basisenergieprijs
- Jaarlijks uitbetaalde subsidie is het verschil tussen tenderbedrag en correctiebedrag
- Echter, correctiebedrag kan niet lager zijn dan de basisenergieprijs

Berekening basisenergieprijs

- Basisenergieprijs = $\frac{2}{3} * (\text{lange termijn verwachte energieprijs} - \text{P\&O})$
- Lange termijn verwachte elektriciteitsprijs (baseload) : 5,4 ct/kWh.
- Profiel- en onbalanskosten(P&O) : 1,0 ct/kWh.
- $2,9 \text{ ct/kWh} = \frac{2}{3} \times (5,4 - 1,0) \text{ ct/kWh}$

Vragen: basisenergieprijs

- Wordt deze ieder jaar opnieuw bepaald?
 - Antwoord: Nee, deze ligt vast in de subsidiebeschikking voor de hele subsidie-periode.

Correctiebedrag

- Voorlopig Correctiebedrag
 - Gepubliceerd voor 1 november in het voorgaande jaar (Besluit artikel 14 lid 5)
 - Gebruikt om de hoogte van de voorschotten te bepalen.
- Definitief Correctiebedrag
 - Gepubliceerd voor 1 april nadat het betreffende jaar is verstreken (Besluit artikel 14 lid 4)
 - Gebruikt om de hoogte van de definitieve verrekening te bepalen.

Voorlopig correctiebedrag

- (Gemiddelde day ahead-marktprijs APX van okt. 2013 t/m sept. 2014) x (profiel- en onbalansfactor)
- Voor het jaar 2015:
 - $3,9 \text{ ct/kWh} = 4,31 \text{ ct/kWh} \times 0,91$

Definitief correctiebedrag (bijv. 2014)

- (Gemiddelde day ahead-marktprijs APX van jan. 2014 t/m dec. 2014) x
(profiel- en onbalansfactor)
- Profiel- en onbalansfactor tot dusver 0,91
- Waarde Garanties van Oorsprong 0 euro.

Vragen: definitief correctiebedrag

- Is de elektriciteits-referentie prijs het jaarlijks gemiddelde van de spot-market price? En wordt dat per kalenderjaar berekend of per vol productiejaar?
(een park zal waarschijnlijk niet precies op 1 jan gaan draaien)
- Antwoord
 - Gemiddelde day ahead marktprijs APX volledige 12 maanden. Het eerste gebroken jaar ook op basis van de volledige 12 maanden (jan-dec)

Vragen: definitief correctiebedrag

- “De waarde van de GVO voor bepaling van het voorschot wordt op 0 gezet, hoe zit dit dan met de afrekening?”
- Antwoord
 - Ieder jaar opnieuw wordt bij de bepaling van het definitieve correctiebedrag gekeken naar de waarde van de Garanties van Oorsprong.

Berekening profiel- en onbalansfactor

- De profiel- en onbalansfactor worden éénmaal per jaar door ECN berekend, en wel bij de “definitieve correctiebedragen” t.b.v. de eindafrekening. Hiervoor ontvangt ECN van enkele marktpartijen gegevens over het onbalansvolume en de uurlijkse windproductie.
- Aanname is: 100% van de verwachte windproductie via de day ahead markt (APX) wordt verkocht en dat het gehele onbalansvolume (afwijking van de werkelijke productie met de day-aheadverwachting) via de onbalansmarkt van TenneT wordt verhandeld.

Vragen: profiel- en onbalans

- Hoe wordt deze factor bepaald? Nu valt de berekening niet te herleiden tot brondata en is de methode alleen op hoofdlijnen inzichtelijk, maar niet voor specifieke windparken waardoor er altijd verschillen zullen ontstaan.
- Krijgt elke tenderregeling (WOZ 2015, 2016 etc.) straks een eigen profiel- en onbalansfactor?
 - Voor iedere tender zal ieder jaar een afzonderlijk definitief correctiebedrag worden geproduceerd. Of de profiel- en onbalans factor ook zal verschillen is nu nog niet te zeggen.

Vragen: profiel- en onbalans

- Welke realisatiedata wordt gebruikt voor bepaling van het profieffect?
 - Nu nog op basis van enkele marktpartijen, in de toekomst wellicht anders
- Hoe worden onbalansvolumes bepaald, bijvoorbeeld ten opzichte van een forecast / T-prognose / anderszins en gaat dit per windmolen, per park of meerdere parken?
- Hoe worden deze onbalansvolumes vertaald in onbalanskosten?
- Wat gebeurt er als er substantiële verschillen zijn tussen de (door ECN / EZ) gepubliceerde profiel- en onbalansfactor en de realisatie? Kan dit worden aangevochten?
- Wat is de procedure wanneer er onenigheid is over de vastgestelde profiel- en onbalansfactor?

Vragen: profiel- en onbalans

- Het aantal gerealiseerde windparken op de Noordzee m.b.v. SDE+ staat sinds kort op 1 park
- Het is nu nog niet duidelijk hoe profiel- en onbalans kosten exact zullen worden berekend in de periode 2019 t/m 2034
- Er wordt momenteel nagedacht over meer marktconsultatie

Procedure voorschotten - 1

- Aanvrager meldt zich bij CertiQ
- Aanvrager vraagt ... MW per 1 juli bij RVO
- RVO checkt dit bij CertiQ
- RVO regelt 6 x maandelijks voorschot (begin van de maand)
- Maandelijks voorschot:
 - $80\% \times 1/12 \times \dots \text{MW} \times P50 \times (\text{tenderbedrag} - \text{voorlopig correctiebedrag})$

Procedure voorschotten - 2

- Voorschotten kunnen eventueel lager worden vastgezet indien aanvrager zelf vooraf aangeeft dat de verwachte productie lager is.
- Indien productie in eerste gebroken jaar groter is dan $1/12$ van de P50 x aantal maanden productie, wordt dit als backward banking ingeboekt.

Vragen: voorschotten

Is SDE+ toepasbaar voor elektriciteit die wordt geproduceerd vóór de officiële ingebruikname van een windpark ("COD", Commercial Operation Date).

- Zo ja, betekent dit dan dat SDE+ beschikbaar is voor 15+1 jaar vanaf de eerste SDE+-gesubsidieerde kWh productie? (molens in een park zullen in 'batches' opgeleverd worden, en dan direct gaan draaien)

Antwoord:

Ja, SDE+ start per 1^e van de maand en zodra aanvrager zich heeft aangemeld bij CertiQ kan het verzoek worden gedaan.

Vragen: voorschotten

Hoe vindt SDE+ betaling plaats, wanneer wordt er betaald? Vooruitbetaling? Maandelijks? Jaarlijks?

Antwoord

- Voorschot: maandelijks $80\% \times 1/12$ van de maximale subsidiabele productie
- Nadat (het jaar erop) definitief correctiebedrag is vastgesteld, wordt het restende gedeelte van de subsidiabele productie overgemaakt

Resterende vragen over de SDE+ - 1

Is het correct dat de basis elektriciteitsprijs inmiddels en definitief vastgezet is op EUR 0,029 per kWh (of wordt deze aangepast al naar gelang de geldende marktprijzen ten tijde van de tender/award)?

Antwoord:

Definitief vastgezet op 2,9 cent / kWh

Resterende vragen over de SDE+ - 2

Is het correct dat de basis elektriciteitsprijs inmiddels en definitief vastgezet is op EUR 0,029 per kWh (of wordt deze aangepast al naar gelang de geldende marktprijzen ten tijde van de tender/award)?

Antwoord:

Definitief vastgezet op 2,9 cent / kWh

PAUZE

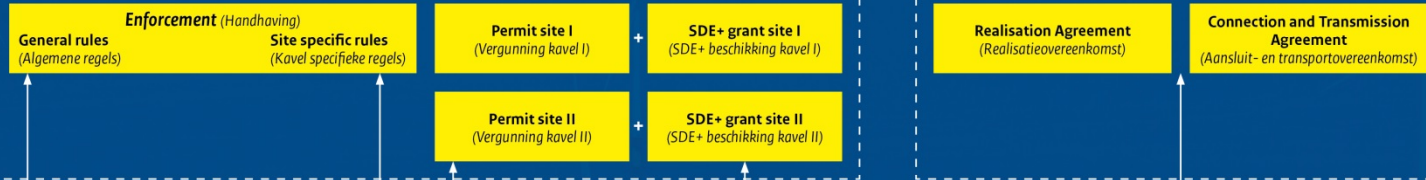

For the winner of a tender (Winnaar van een tender)
Bill or draft (Concept wet- of regelgeving)
Not yet available (Nog niet beschikbaar)
Final, into force (Finaal)

Winner of a tender
(Winnaar van een tender)

Under public law (Publiekrechtelijk)
Government <-> Winner of a tender (Overheid <-> Winnaar van een tender)

Under private law (Privaatrechtelijk)
TSO TenneT <-> Winner of a tender (TenneT <-> Winnaar van een tender)

Decision
(Besluit)

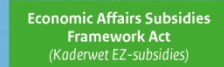
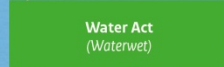
Ministerial Order
(Ministeriële Regeling (MR))

Governmental Decree
(Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB))

Act
(Wet)

Regeling Windenergie op Zee 2015

- Artikel 1 Begripsbepalingen
- Artikel 2 Subsidieaanvraag voor Kavel I en II
- Artikel 3 Minimum en maximum grootte windpark
- Artikel 4
 - Lid 1 Sluitingsdatum 31 maart 2016 17:00 uur
 - Lid 2 Indien kavelbesluit pas later in werking treedt...
 - Lid 3 Gebundelde aanvraag voor Kavel I + II samen
 - Lid 4 Per aanvrager twee losse aanvragen en één gebundelde aanvraag

Regeling Windenergie op Zee 2015

Artikel 5

- Eigen vermogen minimaal 10% van de totale investering
- Ook een vergunningsaanvraag indienen
- Voldoen aan voorschriften kavelbesluit
- Uitleg over consortium

Regeling Windenergie op Zee 2015

Artikel 6

- Subsidieplafond vastgelegd
- Rangschikking enkel op prijs en geen andere wegingsfactoren
- Gebundelde aanvraag wint alleen indien aanvrager of beide kavels goedkoper is dan de losse biedingen
- Bij gelijke biedingen wordt er geloot

Regeling Windenergie op Zee 2015

Vragen over artikelen 5 en 6:

- Klopt het dat deze van 1 december t/m 31 maart open staat? **Antwoord: ja**
- Kan deze termijn nog schuiven: later open, later sluiten? **Antwoord: ja**
- In hoeverre is dit afhankelijk van de behandeling van het wetsvoorstel STROOM? **Antwoord: niet afhankelijk van wetsvoorstel Stroom.**

Regeling Windenergie op Zee 2015

Artikel 7

- Tenderbedrag ten hoogste € 0,124000 per kWh.

Artikel 8

- Binnen twee weken na subsidieverlening tekenen Uitvoeringsovereenkomst
- Binnen vier weken na subsidieverlening bankgarantie afgeven
- Indien één van deze voorwaarden niet tijdig wordt vervuld, dan subsidie aan de volgende in de rangschikking

Regeling Windenergie op Zee 2015

Vragen over artikelen 7 en 8:

- Indien uitvoeringsovereenkomst wel is getekend, maar geen bankgarantie, komt er dan een boete?

Antwoord:

De subsidiebeschikking gaat naar de nummer twee van de rangschikkinglijst en gang naar civiele rechter om bankgarantie van 10 miljoen alsnog af te dwingen

Bankgarantie i.v.m. SDE+

- Binnen vier weken na afgifte subsidie, een bankgarantie van 10 miljoen
- Na 12 maanden nieuwe bankgarantie van 35 miljoen
- Vrijval nadat productie-installatie in gebruik is genomen

Vragen: bankgarantie

- Wat is definitie in gebruik nemen?
 - Antwoord: De SDE+ gaat uit van levering van eerste stroom als datum ingebruikname
- Wie mag een bankgarantie afgeven?
 - Antwoord: Een binnen de EU gevestigde bank
- Mag een bankgarantie worden afgegeven door een parent company?
 - Antwoord: Nee

Ook een Bankgarantie in het kavelbesluit

- In het concept kavelbesluit ook een voorschrift m.b.t. bankgarantie.
- € 120.000 euro per MW.
- Indexering van 2% per jaar
- Afgeven voordat met bouw wordt begonnen
- Is concept en ligt ter consultatie

Regeling Windenergie op Zee 2015

Artikel 9

- Subsidieperiode 15 jaar
- Aanvrager mag kiezen voor 5 verschillende startdata
- Mogelijkheid van forward banking en backward banking vastgelegd

Artikel 10

- Aanvrager heeft 5 jaar de tijd voor realisatie van het project, nadat de beschikking is afgegeven of kavelbesluit onherroepelijk is geworden

Regeling Windenergie op Zee 2015

Artikel 11

- Basiselektriciteitsprijs € 0,029 cent per kWh
- Maximum aantal vollasturen in de beschikking volgt uit de netto P50-waarde vollasturen uit de aanvraag

Artikel 12

- Aannames ten aanzien van voorschotten, echter dit is fictief aangezien geen stroom in 2016 mag worden geleverd

Regeling Windenergie op Zee 2015

Artikel 13 Wijzigingen in de algemene uitvoeringsregeling SDE+

- Informatie over certificeringsproces
- Eigen vermogen dat wordt ingelegd + intentieverklaring van financier samen minimaal 20% van de investeringskosten
- Aanvullende eisen samenwerkingsverband
- Aanvullende eisen aan P50-waarde
- Aanvullende eisen inzicht eigen vermogen
- Vrijstelling voor opdrachtverstrekking

Regeling Windenergie op Zee 2015

Artikel 14

- De regeling treedt in werking met ingang van 1 december 2015.
- Indien laatste kavelbesluit in werking treedt

Wat hebt u nodig voor een aanvraag?

- Gecombineerd aanvraagformulier voor subsidie én vergunning
 - Eind november online
 - Ook een handleiding zodat fouten worden voorkomen
- Vijf verplichte bijlages
- Eventueel twee extra bijlagen

Welke bijlagen zijn verplicht

- Projectplan
- Windrapport
- Exploitatieberekening
- Jaarverslag
- Financieringsplan

Bijlage 1: Projectplan

Projectplan

- Aantal turbines, ashoogte, coördinaten van turbines, rotordiameter
- Uitgewerkt tijdschema met verplichte ijkmomenten

Bijlage 2: Windrapport - 1

“De windenergie-opbrengstberekening moet zijn opgesteld door een onafhankelijke organisatie met expertise op het gebied van windenergie-opbrengstberekeningen, waarbij gebruik wordt gemaakt van gerenommeerde rekenmodellen, omgevingsmodellen, windmodellen en windkaarten en dat tenminste bevat”:

Bijlage 2: Windrapport - 2

- De locatiegegevens van het windpark
- Technische specificaties van de beoogde windturbines (merk, type, ashoogte, rotordiameter en vermogenscurve)
- De lokale windgegevens voor het windpark
- Een berekening van de P50-waarde voor de netto elektriciteitsproductie op jaarbasis van het windpark.

Bijlage 2: Windrapport extra voorschrift

Bij de berekening van de P50-waarde van het betreffende windpark, wordt alleen rekening gehouden met het zog-effect van het park zelf en uitsluitend van de omringende windparken die al in gebruik zijn genomen voor 1 juli 2015.

Bestaande Belgische windparken

- Belwind 1. 55 x V90 3 MW = 165 MW
- Belwind pilot 1 x Haliade 150 6 MW = 6 MW
- Northwind 72 x V112 3 MW = 216 MW
- C-Power 1. 6 x 5 MW = 30 MW
- C-Power 2. 30x 6,15 MW = 184,5 MW
- C-Power 3. 18 x 6,15 MW = 110,7 MW

Vragen: windrapport

- Komt er een lijst met namen op de website?

Antwoord:

Er komt geen lijst met bedrijven die voldoen aan genoemde randvoorwaarden

Bijlage 3: Exploitatieberekening - 1

- Een specificatie van de investeringskosten per component van de productie-installatie
- Een overzicht van alle kosten- en baten van de productie-installatie
- Een berekening van het projectrendement over de subsidie looptijd

Bijlage 3: Exploitatieberekening - 2

- Eind november zal een Excel model online beschikbaar worden gesteld
- Nog niet besloten of u ook een eigen model mag gebruiken

Bijlage 4: Jaarverslag

- Meest recente vastgestelde jaarrekening
- Moederbedrijf telt mee
- Alle partijen van het samenwerkingsverband tellen mee

Bijlage 5: Financieringsplan

- Uitleg hoe u het project wilt financieren
- Uitleg over de verdeling eigen vermogen en vreemd vermogen in het project
- Uitleg hoe u voornemens bent eigen vermogen vrij te maken voor dit project

Twee extra bijlagen

- Intentieverklaring van een financier
- Overzicht met alle deelnemers van het samenwerkingsverband dat door alle deelnemers van het samenwerkingsverband is ondertekend

Zijn al uw vragen nu beantwoord

- Hoe wordt de basis energieprijs berekend?
- Hoe werkt de voorschotverlening van de SDE +?
- Wat is toegestaan wat betreft de verhouding Eigen en Vreemd Vermogen?
- Hoe vragen wij met meerdere organisaties subsidie aan?
- Welke informatie moet ik aanleveren bij een subsidieaanvraag?

Vervolg

Offshorewind.rvo.nl voor:

- Publicatie vragen en antwoorden
- Publicatie Project & Site Description version 2
- Publicatie verslag van deze bijeenkomst
- Publicatie van onderzoeksgegevens

Kantoor Zwolle voor:

- Voorlichtingsgesprek SDE+ en vergunning
- Inleveren aanvraag voor subsidie en vergunning 2016

Subsidie en vergunning aanvragen:

www.rvo.nl/subsidies-regelingen/wind-op-zee-SDE+

Project & Site Description

Version 2

Netherlands Enterprise Agency

Borssele Wind Farm Zone Wind Farm Sites I and II

Project and Site Description

Version 2, August 2015

*>> Sustainable. Agricultural. Innovative.
International.*

